

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 20

“เสริมสร้างองค์ความรู้ขับเคลื่อนการศึกษาและบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

3 ธันวาคม 2568 ทางออนไลน์โปรแกรม Zoom

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

THE RELATIONSHIP BETWEEN MANAGEMENT SKILLS AND ACADEMIC ADMINISTRATION
EFFICIENCY OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE BANGKOK SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

อัญชลี เศรษฐทรัพย์ทวี

นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: S66561802063@ssru.ac.th

นันทิยา น้อยจันทร์

อาจารย์ประจำ สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 2) เพื่อศึกษาระดับของประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจากทั้งหมด 361 คน และวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random) ตามขนาดโรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีผู้ตอบกลับจำนวน 357 คน คิดเป็นร้อยละ 98.89 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน รองลงมาคือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านความรู้ความคิด และทักษะด้านเทคนิค ตามลำดับ 2) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 20

“เสริมสร้างองค์ความรู้ขับเคลื่อนการศึกษาและบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

3 ธันวาคม 2568 ทางออนไลน์โปรแกรม Zoom

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน และระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน รองลงมาคือ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา และการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ 3) สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.513^{**} อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ระดับปานกลาง ในลักษณะคล้ายตามกัน

คำสำคัญ: ทักษะการบริหารสถานศึกษา, ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ, ความสัมพันธ์

Abstract

The purposes of this research were to 1) investigate the level of administrative skills of school administrators under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office 1. 2) examine the level of academic administration efficiency in schools under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office 1. 3) determine the correlation between administrative skills and the efficiency of academic administration in schools under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office 1. The sample group for this study consisted of teachers in the schools under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office 1. The sample using the sampling table by Krejcie and Morgan (1970) and a stratified random sampling technique based on school size of 361 participants. A stratified random sampling method was employed based on school size. Data were collected from 357 respondents, representing 98.89%. The research instrument was a questionnaire. The statistical methods employed for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson's product-moment correlation coefficient. The research found that 1) the transformational the administrative skills of school administrators under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office 1, overall, were at a high level across all aspects. The mean scores, ranked from highest to lowest, were Educational and Instructional Skills, followed by Human Skills, Conceptual Skills, Knowledge and Cognitive Skills, and Technical Skills, respectively. 2) The efficiency of academic administration in schools under the Bangkok

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 20

“เสริมสร้างองค์ความรู้ขับเคลื่อนการศึกษาและบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

3 ธันวาคม 2568 ทางออนไลน์โปรแกรม Zoom

Secondary Educational Service Area Office 1 was, overall, at the highest level. A detailed analysis by aspect revealed that the academic administration efficiency was at the highest level in 5 aspects and at a high level in 2 aspects. The mean scores, ranked from highest to lowest, were: Measurement, Evaluation, and Transfer of Learning Outcomes, followed by Educational Supervision, Development of the Internal Quality Assurance System, Development of Learning Processes, Development of the School Curriculum, Development of Media, Innovation, and Technology for Education, and Research for Quality Development of Education, respectively. 3) The correlation between administrative skills and the efficiency of academic administration in schools under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office 1 was 0.513** overall, indicating a moderate, positive correlation that was statistically significant at the .01 level, in a consistent manner.

Keywords: administrative skills, academic administration efficiency, correlation

บทนำ

การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 2 มาตรา 6 และมาตรา 24 กำหนดความมุ่งหมายและหลักการว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หลักการดังกล่าวถือเป็นรากฐานทางปรัชญาการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาแบบองค์รวม (Holistic Development) โดยให้ความสำคัญกับการสร้าง มนุษย์ที่สมบูรณ์ ซึ่งมีได้จำกัดอยู่เพียงแค่การถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการเท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงมิติทางด้านอารมณ์ สังคม และคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542:น.115) การให้น้ำหนักกับมิติทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Education for Sustainable Development: ESD) ซึ่งเรียกร้องให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคมในระดับที่กว้างขวางขึ้น (UNESCO 2017:p.84)

การบริหารสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการเชิงกลยุทธ์ที่ต้องอาศัยวงจรการบริหารงาน (Management Cycle) ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) เพื่อให้การใช้ทรัพยากรและบุคลากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลลัพธ์ที่ตั้งไว้ ผู้บริหารควรมีทักษะในการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่สามารถจะครอบคลุมภารกิจและบทบาทได้ทั้งหมด (สมาน อัสวภูมิ 2554:น.151) การวิเคราะห์บทบาทและทักษะที่

จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เอลเบิร์ต แอล เดเรค และวิลเลียม เอชโร (Drake, T. L., & Roe, W. H. 1986:p.29) ได้ขยายกรอบแนวคิดทักษะการบริหารแบบดั้งเดิมของแคทซ์ (Katz) ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน (เทคนิควิธี มนุษย์สัมพันธ์ และความคิดรวบยอด) โดยได้เพิ่มเติมและเน้นย้ำถึงมิติเชิงการศึกษาและการสอน ทำให้เกิดการจำแนกทักษะการบริหารสถานศึกษาออกเป็น 5 ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่ซับซ้อนและเน้นหนักในความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารทักษะทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skill) 2) ทักษะด้านมนุษย์ (Human Skill) 3) ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) 4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน (Educational and Instructional Skill) 5) ทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Skill)

การบริหารวิชาการเป็นพันธกิจการบริหารอีกงานหนึ่งที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 39 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545) ให้เป็นพันธกิจการบริหารของคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาในระดับพื้นที่ ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงเป็นอีกงานหนึ่งที่ผู้บริหารและผู้ที่เตรียมตัวเป็นผู้บริหารควรได้ศึกษาทำความเข้าใจ (จินทรานี สงวนนาม 2553:น.43) เพราะงานวิชาการโดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ นั้น ถือได้ว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษา ถึงแม้ว่าการบริหารงานนั้นมีความจำเป็นอย่างไรที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับพันธกิจการบริหารทุกงาน แต่งานอื่นควรเป็นไปเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้งานวิชาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามวัตถุประสงค์การศึกษาที่กำหนดไว้ เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจ ที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อให้สถานศึกษาได้พัฒนารูปแบบการบริหารงานในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับของประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา โดยผู้วิจัยรวบรวมเนื้อหาเกี่ยวกับ

1.1 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านความรู้ความคิด 2) ทักษะด้านเทคนิค 3) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน 4) ทักษะด้านมนุษย 5) ทักษะด้านความคิดรวบยอด

1.2 ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา 6) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 7) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1 ประจำปีการศึกษา 2568 รวมทั้งสิ้น 5,165 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1 โดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R.V., & D.W. Morgan 1970:p.607) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 361 คนและวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random) ตามขนาดโรงเรียน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

ตัวแปรที่ศึกษา

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

- 1) ทักษะด้านความรู้ความคิด
- 2) ทักษะด้านเทคนิค
- 3) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน
- 4) ทักษะด้านมนุษย
- 5) ทักษะด้านความคิดรวบยอด

ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย

- การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- การวัด ประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียน
- การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- การนิเทศการศึกษา
- การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต1 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ประสบการณ์สอน และ 4) ขนาดโรงเรียนที่สังกัด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1 ตามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาตามแนวคิด ทฤษฎี ของเฮลเบิร์ต แอลเดรค และวิลเลียม เอชโร (Drake, T. L., & Roe, W. H. 1986:p.29) จำแนกเป็นจำนวน 5 ด้านจำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1 ตามที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ ขอบเขตของการบริหารวิชาการของสถานศึกษา จำแนกเป็นจำนวน 7 ด้าน จำนวน 31 ข้อ

2. ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยทำการการสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม จากการศึกษาจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร และประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ที่ครอบคลุมเนื้อหา ดำเนินการปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ให้มีความสมบูรณ์ นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) เพื่อวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of itemobjective congruence: IOC) ดำเนินการปรับปรุงแบบสอบถามตามที่ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวนผู้ตอบทั้งสิ้น 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัก (Cronbach's alpha coefficient) จากนั้นจึงนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจากทั้งหมด 361 คน และเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีผู้ตอบกลับจำนวน 357 คน คิดเป็นร้อยละ 98.89 โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานคือ ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1 ที่ขอเก็บข้อมูล เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามไปให้ด้วยตนเองและส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ด้วย

โปรแกรม google form และสร้าง QR Code ของแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทำการลงรหัสเพื่อนำไปประเมินผลของข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ผล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดย วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 จากการหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เป็นรายด้านและภาพรวม และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s product moment coefficient correlation)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานะภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

โดยแจกแจงความถี่ (frequencies) และ หาค่าร้อยละ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 70.9 เพศชาย จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 29.1 มีอายุ 31 – 40 ปี มากที่สุด จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8 รองลงมาอยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 ประสบการณ์สอนของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์สอนอยู่ระหว่าง 6 – 10 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 28.9 รองลงมา มีประสบการณ์สอนอยู่ระหว่าง 11 – 15 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็น ร้อยละ 26.1 ขนาดโรงเรียนที่สังกัด ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 269 คน คิดเป็นร้อยละ 75.4 ขนาดใหญ่ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 และขนาดกลาง จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ทักษะด้านความรู้ความคิด	4.14	0.73	มาก	4
2. ทักษะด้านเทคนิค	4.03	0.72	มาก	5
3. ทักษะด้านการศึกษาและการสอน	4.28	0.61	มาก	1
4. ทักษะด้านมนุษย์	4.25	0.71	มาก	2
5. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.16	0.69	มาก	3
รวม	4.17	0.69	มาก	

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน รองลงมาคือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านความรู้ความคิด และทักษะด้านเทคนิค ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับของประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.55	0.50	มากที่สุด	5
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.58	0.50	มากที่สุด	4
3. การวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	4.63	0.46	มากที่สุด	1
4. การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.50	0.56	มาก	7
5. การนิเทศการศึกษา	4.60	0.46	มากที่สุด	2
6. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.60	0.47	มากที่สุด	3
7. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	4.50	0.47	มาก	6
รวม	4.57	0.49	มากที่สุด	

ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน และระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน รองลงมาคือ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา และการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน รองลงมาคือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านความรู้ความคิด และทักษะด้านเทคนิค ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพล หงส์คำ (2565) ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่

ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่สูงที่สุด คือ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และด้านที่ต่ำสุด คือ ทักษะด้านเทคนิค และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ และสอดคล้องกับ วุฒิสกดิ์ คำมา (2567) ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า 1) ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน และระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน รองลงมาคือ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌันทรวงศ์ สุทธิประภา (2563) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า 1. ปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ John Kenny, & Andrew Fluck (2019) ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการและภาระงานบริการในมหาวิทยาลัยออสเตรเลีย พบว่าการวิเคราะห์แสดงให้เห็นถึงการแบ่งประเภทเพิ่มเติมของบริการวิชาการออกเป็นกิจกรรมเชิงปฏิบัติการและเชิงกลยุทธ์

3. ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.513^{**} อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ระดับปานกลางในลักษณะคล้ายตามกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชานนท์ วรรณ (2563) ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และมีส่วนในการส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ด้านทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการเสริมสร้างและพัฒนาทักษะ การบริหารในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากทักษะโดยรวมอยู่ในระดับมาซึ่งสามารถพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุดได้ โดยเน้นการ

เสริมสร้างทักษะที่ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดก่อน อาจจัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและทักษะในการบริหารจัดการกระบวนการดังกล่าวอย่างเป็นระบบ

1.2 ด้านประสิทธิภาพการบริหารวิชาการแม้ว่าประสิทธิภาพการบริหารวิชาการโดยรวมจะอยู่ในระดับมากที่สุดแต่ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพในด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด เพื่อการศึกษาเพื่อยกระดับให้ทุกด้านบรรลุระดับมากที่สุด สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง และนโยบายการประเมินผลผู้เรียนในระดับชาติ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 การขยายขอบเขตงานวิจัย ควรมีการศึกษาในพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ หรือในระดับภูมิภาค เพื่อเปรียบเทียบผลและสร้างองค์ความรู้ที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นในการกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการในวงกว้าง

2.2 การศึกษาเชิงคุณภาพ ควรมีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) หรือการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) เพื่อเจาะลึกในประเด็นที่พบความสัมพันธ์สูง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก อันเป็นประโยชน์ต่อการออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทักษะผู้บริหารอย่างเฉพาะเจาะจง

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์ธานี สงวนนาม. 2553. *การบริหารวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- ชานนท์ วรรณมา. 2563. “แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4”. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัฐพล หงส์คำ. 2565. “ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1”. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา.
- ณัฏวรงค์ สุทธิประภา. 2563. “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา.
- วุฒิศักดิ์ คำมา. 2567. “แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1”. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา.
- สมาน อัครภูมิ. 2554. *การบริหารการศึกษากับการพัฒนาผู้เรียน*. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 20

“เสริมสร้างองค์ความรู้ขับเคลื่อนการศึกษาและบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

3 ธันวาคม 2568 ทางออนไลน์โปรแกรม Zoom

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.

กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.

Drake, T. L., & Roe, W. H. 1986. *The Principalship*. Macmillan.

John Kenny, & Andrew Fluck. 2019. “Academic workload and service in Australian universities”.
Research Workloads in Australian Universities.

UNESCO. 2017. *Education for sustainable development: Towards achieving the SDGs*. UNESCO Publishing.